

ORIGINAL ARTICLE**Qualitative Content Analysis of Iranian Sports Genre Movies**Abed Mahmoudian^{*1}, Hasti Nargesi², Salah Dastoum³, Salman Sedigh⁴

1. Assistanse Professor, Department of Motor Behavior and Sport management, Faculty of sport sciences, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran.
2. B.S Student, Department of physical education and sports sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.
3. Ph.D, Department of Sport Management, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, University of Guilan, Rasht, Iran.
4. Faculty Member of the Partment of Sport Management, University of Guilan, Rasht, Iran.

Correspondence

Abed Mahmoudian

Email: a.mahmoudian@basu.ac.ir

Receive Date: 07/May/2025

Revise Date: 29/Aug/2025

Accept Date: 06/Sep/2025

How to cite

Mahmoudian, A., Nargesi, H., Dastoum, S., Sedigh, S. (2025). Qualitative Content Analysis of Iranian Sports Genre Movies. *Communication Management in Sport Media*, 13(1), 179-198.

ABSTRACT

The present study aimed to analyze the content of sports genre movies. The research method was qualitative content analysis, and 8 movies were purposefully selected and analyzed. The findings showed that the content of Iranian sports genre movies includes 14 sub-themes and six main themes: representation of the coach-athlete relationship (coach support for athletes and athlete commitment to the coach), representation of athletes' personal lives (violation of civil rights, family problems, and the centrality of female athletes), representation of the challenges of athlete participation in the sports environment (cultural-social restrictions and religious restrictions), representation of protest and support (support of the sports community and protest of the sports community), representation of the problems of Iranian sports (corruption and violation, and sports financial issues), and representation of sports political issues (national identity and nationalism, deployment problems, conflicts, and abuse). The present study has provided important applications for the academic community, sports and non-sports organizations and managers, both theoretically and practically. In the theoretical dimension, the present study has provided new insights into the intersection of sports and film, introduced a new line of research for sports science researchers in Iran, and provided a platform for applied academic research. In the practical dimension, it has also provided practical and executive suggestions for individuals including directors, producers, and writers interested in the sports genre, and sports managers and organizations including the Ministry of Sport and Youth, and non-sports organizations such as the Iranian Broadcasting Corporation, and has provided a better roadmap for them to support the production of sports genre films.

KEYWORDS

Media, Culture, Sports problems, Athletes, Broadcasting.

Copyright © 2025, by the author(s). Published by Payame Noor University, Tehran, Iran.

This is an open access article under the CC BY 4.0 license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).<https://sportmedia.journals.pnu.ac.ir/>

Extended Abstract

Introduction

Sports-themed films that penetrate the box office often attract the attention of researchers for studies. The reason for this is that something extraordinary and real usually becomes an interesting field of study and provides new knowledge that is useful for the development of a particular science. Researchers tend to study film and sports from different perspectives. While abroad, this field of research has attracted the attention of many researchers. A review of the literature in this field is a testament to this. Despite the great importance and diverse application of film in the sports industry, unfortunately, the intersection of film and cinema with sports has been neglected by researchers in sports management and sociology and has not been discussed and studied academically in the country. Therefore, the production of sports films can be very important. In this regard, the present study was conducted to analyze the content of cinema films with a selected sports genre in Iran.

Method

The research method in this study is qualitative content analysis. Qualitative content analysis is a method used to systematically explain information and reveal hidden meanings, as well as to understand some terms and words. In this regard, content analysis of cinematic works can tell us the director's overt and covert thoughts and messages. However, the recipient must have the ability to combine and format his or her intention and organize the material in such a way that the recipient can capture and understand it. Therefore, the content analyst of cinematic works must pay attention to the content of meaning transfer. The statistical population of the present study is all Iranian-made motion pictures in the field of sports that have had a significant impact on public culture and have attracted many audiences. The statistical sample includes the top 8 motion pictures: *The Finish Line*, *Orca*, *Tsunami*, *Offside*, *Cold Sweat*, *Young Lions*, *Wild Jasmine*, and *Sweet Canary*. The reason for choosing these films can be explained based on indicators such as film rating, sales, number of viewers, etc. The analysis of sports films can have various goals that lead to a better understanding of this genre and its effects on society and audiences in various fields such as cultural, psychological, social, structural, political, religious, etc. After selecting the final sample, the units of analysis were categorized into sequence, theme, character, dialogue, and itemization and placed under the context units. Following this, coding was performed.

Findings

Since the qualitative research process (here, the content analysis technique) is nonlinear, the coding process was repeated many times until the extracted codes were obtained in the form of open, axial, and selective codes. The findings indicate that the content of 8 Iranian sports movies includes 14 subthemes and 6 main themes: representation of the coach-athlete relationship (coach support for athletes and athlete commitment to the coach), representation of athletes' personal lives (violation of civil rights, family problems, and the pivotal ability of female athletes), representation of the challenges of athlete participation in the sports environment (cultural-social restrictions and religious restrictions), representation of protest and support (support of the sports community and protest of the sports community), representation of the problems of Iranian sports (corruption and violation, and financial issues of sports), and representation of political issues of sports (national identity and nationalism, problems of dispatch, and conflicts and abuse), which will be explained below.

Conclusion

The films attempted to portray the challenges of reaching professional athletes and championing sports in various cultural, social, economic, political, legal, and religious contexts, and to take a critical view of the current situation in all areas, including civil rights, cultural, social, religious, financial, and sports infrastructure restrictions, and to provide a platform for the sports community to protest these practices and to provide an escape from the process of immigration and asylum of Iranian athletes. Finally, most of the films attempted to present sports and athletes as a tool for strengthening national identity and nationalism, and a source of national pride and social happiness. In addition, it can be said that what was not addressed in the films were topics such as training in sports techniques and tactics, issues related to sports psychology, talent identification, athlete nutrition, technology, factors related to high-level sports performance, etc. As a result, to improve the economic situation and develop the sports film industry, governments should provide financial support to relevant markets and sports film producers so that they can create their works. Also, due to the lack of academic research, the Ministry of Sports and Youth, the Iranian Institute of Physical Education and Sports Sciences should make the production of sports genre films the focus of its research priorities, so that scientific literature and theoretical foundations in this field can be prepared in a short time, so that it can be a roadmap for the actions of sports and non-sports organizations such as the Iranian Broadcasting Corporation.

KEYWORDS

Media, Culture, Sports problems, Athletes, Broadcasting.

Ethical Considerations:

Compliance with ethical guidelines

The authors undertake that they have followed all the ethical issues and considerations related to writing the article and that all the materials have been taken into account by mentioning the correct sources.

Funding

The authors state no funding involved.

Conflict of Interest

The authors declare that there are no conflicts of interest regarding the publication of this manuscript.

Acknowledgment

We are grateful to all those who helped us in this research.

«مقاله پژوهشی»

تحلیل محتوای کیفی فیلم‌های سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی

عابد محمودیان^{۱*}، هستی نرگسی^۲، صلاح دستوم^۳، سلمان صدیق^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تحلیل محتوای فیلم‌های سینمایی با ژانر ورزشی انجام شد. روش پژوهش تحلیل محتوای کیفی بوده و ۸ فیلم سینمایی به‌صورت هدفمند انتخاب و تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد محتوای فیلم‌های سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی شامل ۱۴ مضمون فرعی و شش مضمون اصلی بازنمایی رابطه مربی-ورزشکار (حمایت مربی از ورزشکاران و تعهد ورزشکار نسبت به مربی)، بازنمایی زندگی شخصی ورزشکاران (نقض حقوق شهروندی، مشکلات خانوادگی و قابلیت محوری زنان ورزشکار)، بازنمایی چالش‌های مشارکت ورزشکار در محیط ورزش (محدودیت‌های فرهنگی-اجتماعی و محدودیت‌های دینی)، بازنمایی اعتراض و حمایت (حمایت جامعه ورزش و اعتراض جامعه ورزش)، بازنمایی معضلات ورزش ایران (فساد و تخلف و مسائل مالی ورزش) و بازنمایی مسائل سیاسی ورزش (هویت ملی و ملی‌گرایی، مشکلات اعزام و تعارضات و سوء استفاده) هستند. پژوهش حاضر هم به لحاظ نظری و هم عملی کاربردهای حائز اهمیتی برای جامعه دانشگاهی و سازمان‌ها و مدیران ورزشی و غیرورزشی فراهم کرده است. در بعد نظری، پژوهش حاضر بینش جدیدی از تقاطع ورزش و فیلم فراهم کرده و خط پژوهشی جدیدی را برای محققان علوم ورزشی در داخل ایران معرفی کرده و بستری برای پژوهش‌های آکادمیک کاربردی به ارمغان آورده است. در بعد عملی نیز، پیشنهاد کاربردی و اجرایی برای افراد از جمله کارگردان‌ها، تهیه‌کنندگان و نویسندگان علاقمند به ژانر ورزشی و مدیران و سازمان‌های ورزشی از جمله وزارت ورزش و جوانان و غیرورزشی مانند صدا و سیما ارائه داده و نقشه راه بهتری برای آنان جهت حمایت از تولید فیلم با ژانر ورزشی فراهم کرده است.

واژه‌های کلیدی

رسانه، فرهنگ، معضلات ورزش، ورزشکاران، صدا و سیما.

۱. استادیار، گروه رفتار حرکتی و مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.
۲. دانشجوی کارشناسی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.
۳. دکتری، گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
۴. عضو هیات علمی، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

*نویسنده مسئول: عابد محمودیان

رایانامه: a.mahmoudian@basu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۲/۱۷

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۵

استناد به این مقاله:

محمودیان، عابد؛ نرگسی، هستی؛ دستوم، صلاح و صدیق، سلمان (۱۴۰۴). تحلیل محتوای کیفی فیلم‌های سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی. فصلنامه علمی مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، ۱۳(۱)، ۱۷۹-۱۹۸.

حق انتشار این مستند، متعلق به نویسندگان آن است. © ۱۴۰۴ ناشر این مقاله، دانشگاه پیام نور است.

این مقاله تحت گواهی منتشرشده و با رعایت شرایط مندرج در آدرس زیر مجاز است.

This is an open access article under the CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).<https://sportmedia.journals.pnu.ac.ir/>

مقدمه

امروزه ورزش صرفاً یک فعالیت بدنی نیست، بلکه به‌عنوان ابزاری برای ساخت محتوای فرهنگی مانند ادبیات ورزشی، فیلم، بازی و ورزش‌های الکترونیک مورد استفاده قرار می‌گیرد (چانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). به عبارت دیگر، امروزه ورزش یک فرهنگ است و مصرف محتوای فرهنگ ورزشی مانند، فیلم‌ها، روزنامه‌ها، کارتون‌ها، مجلات ورزشی و غیره نه تنها باعث لذت بردن از ورزش می‌شود، بلکه به افزایش مشارکت ورزشی نیز کمک می‌کند (مون^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). اگرچه به ظاهر هیچ‌گونه ارتباطی بین دنیای سینما و ورزش وجود ندارد اما صنعت سینما همیشه از مضمون‌های ورزشی بهره گرفته است، زیرا تلفیق صنعت سینما و ورزش می‌تواند خروجی منحصر به فردی داشته باشد. رویدادهای ورزشی بنا به ذات خود که دارای هیجان، رقابت، کشمکش و انتظار برای به دست آوردن نتیجه مطلوب هستند؛ می‌توانند یکی از سوژه‌های پرطرفدار در فیلم‌سازی باشند (نوری، ۲۰۲۴).

فیلم‌ها به ژانرهای مختلفی طبقه‌بندی می‌شوند که هر ژانر براساس سبک، تصاویر و رویدادهای اصلی داستان تعریف می‌شوند. فیلم‌های ورزشی معمولاً به موضوعاتی می‌پردازند که با ارزش‌های ورزشی مانند قدرت، اراده، پشتکار و تلاش برای برتری مرتبط هستند (تانگ و پیک^۳، ۲۰۲۵).

یک فیلم ورزشی، به‌عنوان فیلمی تعریف می‌شود که در آن ورزش عنصر اصلی است و یا قهرمان داستان شغلی دارد که مستقیماً با ورزش مرتبط است (حقیار^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). در تعریفی دیگر، فیلم‌های ورزشی را به‌عنوان فیلم‌های تعریف می‌کنند که بر یک رویداد ورزشی یا یک ورزشکار تمرکز دارند (پولتون و رودریک^۵، ۲۰۰۸). علاوه بر این، اصطلاح فیلم‌های ورزشی معمولاً به‌عنوان یک اصطلاح شناخته‌شده استفاده نمی‌شود، اما حداقل به‌عنوان یک دسته قابل تشخیص بکار می‌رود که می‌توان از آن

به‌عنوان فیلم‌هایی یاد کرد که ورزش یا رویداد ورزشی یا یک ورزشکار را به‌عنوان محور اصلی فیلم در نظر می‌گیرند. رو^۶ (۲۰۱۹) ادعا کرد فیلم‌های ورزشی به‌عنوان یک ژانر مستقل، درست مانند وسترن، کمدی، ترسناک، علمی تخیلی، دراماتیک/زندگی‌نامه‌ای، مستند و کمدی/فانتزی شناخته می‌شوند. طبقه‌بندی فیلم‌های ورزشی در یک ژانر خاص دشوار است و توسعه داستان در فیلم‌های ورزشی شبیه به سایر انواع فیلم‌ها است. بنابراین طبقه‌بندی فیلم‌ها با استفاده از ورزش یا با موضوع ورزش با استانداردهای معین مشکل است. در نهایت، مانند سایر فیلم‌ها، می‌توان فیلم‌های ورزشی را به دو نوع فیلم‌های شخص محور و فیلم‌های رویداد محور طبقه‌بندی کرد. فیلم‌های ورزشی نه تنها سود اقتصادی ایجاد می‌کنند بلکه باعث افزایش مشارکت ورزشی و توسعه صنعت ورزش می‌شوند (حقیار و همکاران، ۲۰۲۲) و می‌توانند الهام بخش ورزشکاران جوان باشند و حس روحیه تیمی و میهن پرستی را در بینندگان تداعی کنند و می‌توانیم درس‌هایی مانند پیروی از قانون، بازی جوانمردانه، روحیه چالش‌انگیز و تمرکز ذهنی و غیره بیاموزیم (کروسون^۷، ۲۰۱۳).

فیلم‌های مرتبط با ورزش به‌عنوان ژانری پدید آمده‌اند که بر رویدادهای تشریفاتی، چهره ورزشکار و مضامین مرتبط با ورزش تمرکز دارند و از سرگرمی‌ها، چالش‌ها، درام و تجربیات ورزش استفاده می‌کنند (شرودر و سیمن^۸، ۲۰۱۸). در دنیای سینما، ورزش دنیایی منحصر به فرد است که در آن می‌توان داستان‌های قهرمانانه را به یک نمایش جالب تبدیل کرد. در مورد دنیای ورزش، فیلم یک کیف تبلیغاتی است که می‌تواند کانالی برای پیام‌های ورزشی به مخاطبان و عموم مردم باشد. پذیرش یک موضوع ورزشی در یک فیلم فرصتی برای صنعت ورزش است تا تبلیغ کند و به جامعه نزدیک‌تر شود. یعنی ما دنیای ورزش را دنیایی غنی از داستان‌های منحصر به فرد و الهام‌بخش می‌دانیم که می‌تواند به‌عنوان یکی از داستان‌های مطرح شده در یک فیلم مورد استفاده قرار گیرد. فیلم‌هایی با مضامین ورزشی معمولاً ارزش بیشتری نسبت به صرفاً نمایش‌های سرگرمی

6. Rowe

7. Crosson

8. Schroeder & Seaman

1. Chang

2. Moon

3. Tang & Pek

4. Hafiar

5. Poulton & Roderick

می‌سازد (پولتون و رودریک، ۲۰۰۸). در هند، صنعت سینما با پرداختن به موضوعاتی که به‌ندرت در ملاء عام مورد بحث قرار می‌گیرند، به‌دنبال تغییر جامعه است (تانگام^۲ و همکاران، ۲۰۲۲).

از دهه ۱۹۶۰، فیلم‌ها به ابزارهای مهمی برای انتشار ایدئولوژیک تبدیل شده‌اند و ارزش‌های فرهنگی را از طریق طنین عاطفی و تجربیات بصری منتقل می‌کنند (آلتوسر^۳، ۲۰۲۰). فیلم‌های ورزشی به‌عنوان یک ژانر کلیدی سینمای تجاری، با به تصویر کشیدن مبارزات ورزشکاران و روحیه تیمی، درک مخاطبان از روحیه ورزشی را شکل می‌دهند (کروسون، ۲۰۱۳).

ورزش، به‌عنوان یک پدیده فرهنگی، به‌طور گسترده از طریق فیلم‌ها منتشر می‌شود و هم لذت سمعی و بصری و هم تعامل عاطفی را ارائه می‌دهد (مک ماهون^۴، ۲۰۱۶). با این وجود، تحقیقات در مورد نقش فیلم‌های ورزشی در ترویج برابری آموزشی به‌ویژه از دیدگاه نقش‌های جنسیتی و طبقه اجتماعی همچنان محدود هستند. مطالعات موجود نشان داده‌اند که فیلم‌های ورزشی، به‌عنوان ابزارهای فرهنگی، به‌طور نامحسوسی بر ارزش‌های مخاطب و ساخت هویت تأثیر می‌گذارند (کروسون، ۲۰۲۳؛ جیاردینا و دانلی^۵، ۲۰۱۲).

در چین، فیلم‌های ورزشی نه‌تنها به درخواست‌های ملی برای ساختن یک «نیروی ورزشی» و یک «نیروی فرهنگی» پاسخ می‌دهند، بلکه از طریق روایت‌ها، روحیه جمع‌گرایی را نیز برمی‌انگیزند و داستان‌های موفقیت ستاره‌های ورزشی را به‌عنوان الگو شکل می‌دهند (سولیوان^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). فیلم‌های ورزشی با به‌تصویر کشیدن واقع‌گرایانه موقعیت‌ها، چیزی فراتر از محدودیت‌های انسانی را نشان می‌دهند (کروسون، ۲۰۲۳).

از سوی دیگر، اگرچه فیلم ورزشی قادر به ترسیم درونیات روایی و شخصیتی است، اما به‌دلیل ناتوانی در تسخیر حس واقع‌گرایی اغلب در چشم بیننده ماهر، قابل باور نیست

ارائه می‌دهند. داستان‌هایی از مبارزات، فداکاری‌ها و دستاوردهایی وجود دارد که در درگیری‌های مختلف پیچیده شده‌اند و می‌توانند به یک داستان تأثیرگذار یا بلعکس ختم شوند که تماشای آنها در سطوح مختلف جامعه لذت‌بخش است (حفیار و همکاران، ۲۰۲۲).

رشد فیلم‌های ورزشی براساس ویژگی‌هایی است که ورزش‌ها دارند و با تبدیل ورزش به سناریو، جذابیت آنها افزایش پیدا کرده است. فیلم‌های ورزشی از طریق نمایش اکشن و رویدادها جذابیت عاطفی را برای تماشاگران به ارمغان می‌آورند (رو، ۲۰۱۹) و برخلاف سایر ژانرها دارای ویژگی‌ها و جذابیت‌های مختلفی هستند (کیم و کیم^۱، ۲۰۱۵) و جذابیت‌ها، احساسات و درس‌هایی در بطن خود دارند و دارای ویژگی‌های منحصربه‌فردی با داستان‌های انسانی غلبه بر مشکلات و ایجاد کارگروهی هستند که در آن اعضای تیم با هم همکاری مشترکی انجام می‌دهند. فیلم ورزشی با کارکردن روی روایت و نمایش، نمونه‌ای مرتبط از ژانری را ارائه می‌کند که به‌دنبال ترکیبی از خلق شخصیتی است که از نظر روان شناختی و عاطفی به‌خوبی در روایت توسعه یافته است. به این ترتیب، فیلم ورزشی می‌تواند بخشی از درام و هیجان را که به مسابقات ورزشی زنده مرتبط است را برای تماشاگر حفظ کند و در عین حال چیز جدیدی را به آنان ارائه می‌دهد (کروسون، ۲۰۱۳).

والث دیزنی پیکچرز شرکتی است که فیلم تولید می‌کند. این شرکت اغلب فیلم‌هایی با ژانر ورزشی بر اساس داستان واقعی یک تیم، ورزشکار یا مدیر تولید می‌کند و داستان‌های واقعی را به روشی جالب و الهام‌بخش ارائه می‌دهد. بیشتر فیلم‌های ورزشی تولید شده توسط این شرکت برای آموزش ارزش‌های بازی جوانمردانه به کودکان خردسال از سنین پایین است، به‌طوری‌که این فیلم‌ها نه‌تنها برای تماشا جالب هستند، بلکه می‌توانند وسیله‌ای برای والدین باشند تا راهنمایی‌های تخصصی برای فرزندانشان در رابطه با داستان‌های مطرح شده در فیلم‌هایی که تماشا می‌کنند، ارائه دهند (حفیار و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین، ورزش در فیلم‌ها با ساخت و بازنمایی هویت‌های اجتماعی و پرداختن به مسائل اجتماعی، فیلم‌ها و جامعه را توانمند

2. Thangam
3. Althusser,
4. McMahon
5. Giardina & Donnelly
6. Sullivan

1. Kim & Kim

می‌کنند. دلیل این امر این است که چیزی خارق‌العاده و واقعی معمولاً به یک حوزه مطالعاتی جالب تبدیل می‌شود و دانش جدیدی را ارائه می‌دهد که برای توسعه یک علم خاص مفید است. محققان تمایل دارند فیلم و ورزش را از دیدگاه‌های مختلفی مطالعه کنند. به عنوان مثال، از ارزش‌های موجود در داستان‌های ارائه شده (آدیرا و ساری^۳، ۲۰۱۹؛ راجماریا^۴، ۲۰۲۰)، تحلیل دریافت مخاطب (پیرسون و لام^۵، ۲۰۱۵) و تکنیک‌های تولید (فیگوروا و وو^۶، ۲۰۲۱) گرفته تا جنبه‌های تجاری و بازاریابی (ووگان^۷، ۲۰۱۴).

در طول دهه ۱۹۷۰، علاقه محققان و پژوهشگران به فیلم‌های ورزشی به عنوان ماده تحقیقاتی، سوالات زیادی را مطرح کرد و به نتایج بحث‌برانگیزی رسید. این مطالعات بر نمایش فیلم‌های ورزشی تحت تضادهای سیاست، نژاد، جنسیت، طبقه اجتماعی، مذهب و ارزش‌های فرهنگی متمرکز بود. این علاقه علمی به فیلم‌های ورزشی، فیلمسازان را مجبور کرد تا در فیلم‌های خود تجدید نظر کنند و فیلم‌های ورزشی تولید کنند که به طور سازنده‌ای به این مسائل بپردازند (اجیتن، ۲۰۲۲).

تلاقی ورزش و فیلم به دلیل مرکزیت آنها به عنوان اشکال فرهنگی رایج نیازمند مطالعه جدی است (پولتون و رودریک، ۲۰۰۸). همچنین، بائر (۲۰۱۸) معتقد است اگرچه ورزش موضوعی محبوب در بین کارگردانان سینما است، اما به ندرت توسط محققان مطالعات فیلم مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

علی‌رغم اهمیت زیاد و کاربرد متنوع فیلم در صنعت ورزش، متأسفانه تقاطع فیلم و سینما با ورزش از توجه محققان مدیریت و جامعه‌شناسی ورزشی مغفول مانده و تاکنون در داخل کشور مورد بحث و بررسی آکادمیک قرار نگرفته به‌طوری‌که تنها مطالعات صورت گرفته در داخل کشور به این شرح هستند.

پارسی و شجاع (۲۰۱۵) در پژوهش خود با عنوان مقایسه و تحلیل کیفی نقش‌های اول و مکمل در فیلم‌های ورزشی ساخت آمریکا و ایران، گزارش کردند سینمای

(بایرن^۱، ۲۰۱۷). نیاز به سرمایه مالی هنگفت، یکی از دلایل تولید پایین فیلم‌های ورزشی است، تهیه‌کنندگان فیلم‌ها از دشواری ساخت فیلم‌های ورزشی شکایت داشته و اظهار می‌کنند وقتی ورزش به‌عنوان موضوع اصلی انتخاب می‌گردد، هزینه تولید دو برابر می‌شود (کیم، ۲۰۱۲).

در عصر حاضر ورزش همچنان یک ژانر تجاری برای بسیاری از رسانه‌ها است، با این وجود، کمبود نسبی فیلم‌های ورزشی موفق آشکار است. علاوه بر این، آن دسته از فیلم‌های مرتبط با ورزش که ساخته می‌شوند به ندرت توجه طرفداران را به‌خود جلب می‌کنند (پولتون و رودریک، ۲۰۰۸). انتقادی که اغلب به فیلم‌های ورزشی نسبت داده می‌شود، عدم اعتبار بازیگر در ارائه بدنی در آن تکنیک ورزشی مناسب تابع تأکید اصول شخصیت روانی و دراماتیک است (بایرن، ۲۰۱۷).

چالش‌های پیش روی فیلمسازان در رابطه با تولید فیلم‌های ورزشی با چالش‌هایی که فیلمسازان هنگام تولید فیلم‌هایی با موضوعات دیگر با آن مواجه هستند، متفاوت است. تکنیک گرفتن عکس و صدا تا ویرایش و استفاده از جلوه‌های ویژه به اشکال مختلف نیز در تولید فیلم‌های ورزشی چالش‌برانگیز است. چالش تولید یک فیلم با ژانر ورزشی شدید در مکانی که گاهی اوقات برای اکثر مردم غیرقابل تصور است، می‌تواند در زمینه فیلمبرداری ورزشی بسیار دشوار باشد. فیلمبرداری از ورزش‌های فضای باز مانند اسکی، دوچرخه‌سواری و اتومبیل‌رانی نیاز به تکنیک متفاوتی برای فیلمبرداری ویدیوهای جالب دارد. در حالی که ورزش‌های سنتی مانند بسکتبال، فوتبال، تنیس و سایر ورزش‌ها از امکانات برگزاری در فضای بسته مانند استادیوم برخوردارند، اما برای انجام این کار به انرژی زیادی نیاز دارند. بنابراین، غیرمعمول نیست که فیلم‌های با ژانر ورزشی، حس و حال خود را در چشمان طرفداران فیلم و دوستداران ورزش به‌نمایش بگذارند که در نهایت می‌تواند به گیشه سینما نفوذ کند (اجیتن^۲، ۲۰۲۲).

فیلم‌های با موضوع ورزشی که به گیشه سینماها نفوذ می‌کنند، اغلب توجه محققان را برای انجام مطالعات جلب

3. Adira & Sari

4. Rachmaria

5. Pearson & Lam

6. Figueroa & Wu

7. Vogan

1. Byrne

2. Edgington

المپیا و همکاران (۲۰۱۲) نیز پژوهشی با عنوان «ورزش سرگرم‌کننده است و بحث درباره فیلم‌های مرتبط با ورزش» انجام داده و بیان کردند مشارکت ورزشی بخش مهمی از رشد کودکان و نوجوانان در ایالت متحده است و با توجه به محبوبیت فیلم‌های مرتبط با ورزش مربیان ورزشی و والدین از این فیلم‌ها برای آموزش و ایجاد انگیزه در ورزشکاران کودک و نوجوان استفاده کنند.

سینگ^۳ (۲۰۱۷) به بررسی تصویر زنان در سینمای هند با تمرکز بر فیلم «دنگال» پرداخته و معتقد است این فیلم سیستم مردسالاری را در عرصه ورزش به‌چالش کشیده است. بائر (۲۰۱۸) در پژوهش خود با عنوان از مارادونا تا جود لا: ورزش در فیلم‌های پائولو سورنتینو بیان کرد سورنتینو حداقل به سه دلیل اصلی به موضوع ورزش در فیلم‌های خود پرداخته است. دلیل اول اجتماعی است (تأثیر فوتبال در جامعه ایتالیا)، دلیل دوم روایی (بعد نمایشی بدن ورزشکار) و در نهایت دلیل نوستالژیک (فراخوان خاطرات نوجوانی).

مون (۲۰۲۰) نیز در پژوهشی تحت عنوان «کاوش در آینده محتوای فرهنگی ورزشی» معتقدند مصرف محتوای فرهنگ ورزشی مانند فیلم‌های ورزشی باعث لذت بردن از ورزش و افزایش مشارکت ورزشی می‌شود و از بین محتوای فرهنگ ورزشی، فیلم‌های ورزشی در آینده بیشترین رشد را خواهد داشت. همچنین، گزارش دادند همگرایی ورزش، محتویات فرهنگی و فناوری به‌سرعت پیشرفت کرده و موجب توسعه محتوای فرهنگ ورزش و صنایع مرتبط خواهد شد. علاوه بر این، مون و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی دیگر با عنوان «بررسی عوامل رشددهنده و محدودکننده فیلم‌های ورزشی» بیان داشتند یکی از عوامل رشددهنده فیلم‌های ورزشی تحقق صحنه‌های ورزشی است که نه تنها باعث افزایش سود اقتصادی و ایجاد احساس مثبت می‌شود، بلکه منعکس‌کننده وقایع ورزشی نیز است. همچنین، برای ارتقاء وضعیت اقتصادی و توسعه صنعت فیلم‌های ورزشی، دولت می‌بایست به حمایت مالی از بازارهای مرتبط و تولیدکنندگان فیلم‌های ورزشی اقدام نماید تا آنان بتوانند آثار خود را خلق نمایند.

هالیوود با استفاده از عنصر ورزش به‌جذب مخاطبین در فیلم‌های ورزشی پرداخته و به فکر تزریق ارزش‌های اخلاقی مورد تأیید خود است. از بین ارزش‌ها، مضامین میهن‌پرستی و خانواده دوستی به‌صورت پیام‌های پنهان در این فیلم‌ها مورد تأکید قرار می‌گیرد و همچنین مضامین مسئولیت‌پذیری، حس همکاری، انگیزه رسیدن به هدف از عمده‌ترین ارزش‌هایی است که به‌صورت آشکار در این فیلم‌ها پوشش داده شده‌اند.

همچنین، نوری (۲۰۲۴) در پژوهشی به‌شناسایی فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارهای تولید فیلم و انیمیشن با ژانر ورزشی در ایران اقدام کرده و ابراز داشت فرصت‌ها و ظرفیت‌ها در زمینه ساخت فیلم شامل؛ فرصت‌های فیلم و انیمیشن برای حوزه ورزش، ظرفیت‌های ورزش برای صنعت فیلم و انیمیشن و فرصت‌های محیطی و زمینه‌ای، چالش‌ها شامل سه مضمون اصلی چالش‌های زمینه‌ای و محیطی، چالش‌های تامینی و اجرایی و چالش‌های عملیاتی و تخصصی و در نهایت، راهکارهای شامل سه مضمون اصلی راهکارهای قبل از تولید، راهکارهای فرایند تولید و پس از تولید هستند.

در نهایت، نشاطی‌زنوز و همکاران (۲۰۲۵) در پژوهش خود با شناسایی درس‌های آموخته‌شده در مدیریت ورزش از فیلم‌های ورزشی بیان کرد درس‌های مدیریت ورزشی شناسایی‌شده از فیلم‌های ورزشی شامل نه دسته حمایتی، مدیریت صحیح منابع انسانی، اخلاقی، هدفمند بودن و تلاش برای رسیدن به هدف، بهبود شخصیت، جامعه‌گرایی، مدیریتی، استفاده از فرصت‌ها و میانه‌روی است.

این در حالی است که در خارج از کشور این حوزه پژوهشی توجه بسیاری از محققان را به‌خود جلب کرده است. مرور ادبیات این حوزه گواه این نکته است. به‌عنوان مثال، پومرانس^۱ (۲۰۰۶) استدلال کردند تکنیک‌های سینمایی در فیلم‌های ورزشی بیشتر در جهت دستیابی به تأثیرات روانی کار می‌کنند. همچنین، شین^۲ و همکاران (۲۰۱۰) معتقدند احساسات مثبت پس از تماشای یک فیلم ورزشی تأثیر مثبتی بر رفتار ورزشی دارد.

1. Pomerance
2. Shin

3. Singh

پرداختند. نتایج نشان داد کمترین توجه و سهم سکانس‌ها در فیلم‌ها و سریال‌ها مربوط به مؤلفه ورزش بود. به‌طوری‌که ۷/۸ درصد از سکانس‌های فیلم‌ها و ۸/۵ درصد از سکانس‌های سریال‌ها مؤلفه ورزش را پوشش می‌دهند. نویسندگان بر لزوم تغییر تصور جمعی در رابطه با این نوع محصولات مضر و استفاده از رسانه‌ها برای تشویق عادات سبک زندگی سالم مانند ورزش را در بین مصرف‌کنندگان ترویج تأکید کردند.

علاوه بر این، همچنین، سونیش^۴ (۲۰۲۴) در پژوهش خود با عنوان تحلیل گفتمان محتوای فیلم‌های تامیل: ارجاع به مفاهیم ورزشی به تأثیر فیلم‌های ورزشی تامیل بر جامعه، مقایسه دیدگاه‌های مخاطبان ورزشی و غیرورزشی و شناسایی عواملی که بر آنان تأثیر می‌گذارند، پرداخته و عنوان کرد مردم عموماً معتقدند فیلم‌های ورزشی جوانان را به ورزش تشویق می‌کنند. با این وجود، حقیقت این است فیلم‌های ورزشی بر افراد برای شرکت در ورزش تأثیر نمی‌گذارند. در عوض، آنها به‌عنوان منبع انگیزه عمل می‌کنند.

بهره‌ا و ساهو^۵ (۲۰۲۴) در پژوهشی با عنوان درک مخاطبان از زنان ورزشکار در سینمای هند با تحلیل فیلم دنگال بیان کردند این مطالعه دامنه سینما را به‌عنوان ابزاری آموزشی برای پرکردن شکاف دانش در بین جوانان آشکار و همچنین به تغییر درک نسبت به ورزش‌های غیرمتعارف و همچنین زنان ورزشکار کمک می‌کند.

مک‌کاتری^۶ (۲۰۲۵) نیز در پژوهش خود با عنوان بررسی تصویرسازی از تمایلات جنسی زنان در فیلم‌های ورزشی به تحلیل محتوای هفت فیلم ورزشی پرداخته و بیان کرد این فیلم‌ها مضامین افراط‌گرایی جنسی، کلیشه‌های جنسی و نوجوانی را نشان می‌دهند. این مضامین به ایده‌هایی که سپس در فیلم‌های ورزشی ارائه می‌شوند، کمک می‌کنند که تمایلات جنسی زنان مانعی برای دستاوردهای ورزشی، هم برای مردان و هم برای زنان است.

همچنین، روترای و گائور (۲۰۲۵) در پژوهشی با عنوان بازنمایی فمینیستی پساستعماری از مادری در فیلم‌های ورزشی اخیر بالیوود ابراز کردند درام‌های ورزشی معاصر بالیوود

در مطالعه‌ای دیگر، چانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۱) در پژوهش خود با عنوان «ورزش و فرهنگ؛ کاربرد محتوای سنتی معاصر» ابراز کردند ورزش می‌تواند شامل محصولات فرهنگی مانند ادبیات و فیلم بوده و اغلب به‌عنوان موضوع اصلی در تولید هنر معاصر استفاده می‌شود. علاوه بر این، حفیار و همکاران (۲۰۲۲) به تحلیل کتابسجی تقاطع فیلم و ورزش پرداخته و گزارش کردند توسعه انتشارات علمی مربوط به فیلم و ورزش از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۱ آغاز شده و تحولات نوسانی را تجربه کرده است. نویسندگان آمریکایی و انگلیسی از نظر تعداد انتشارات، جایگاه‌های برتر را به‌خود اختصاص می‌دهند و با این حال، در دوره ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، محققان فرانسوی و کانادایی محققانی هستند که در انتشار آثار علمی خود پربارتر هستند. منابع مرجعی که به‌طور گسترده در نشریات علمی مرتبط با فیلم و ورزش مورد استناد قرار گرفته‌اند، کتاب‌های بیتون با عنوان گردشگری ناشی از فیلم (۲۰۰۵) و اثر کرسون با عنوان ورزش و فیلم (۲۰۱۳) هستند.

همچنین، تانگام و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهش خود با عنوان تصویر توانمندسازی زنان در فیلم‌های منتخب هندی بیان کردند موفقیت در ورزش یکی از روش‌های ایجاد تصویری از توانمندی زنان در جامعه است. نویسندگان معتقدند کارگردانان معاصر شروع به توجه بیشتر به مشکلاتی کرده‌اند که زنان با آن مواجه بوده و فیلم‌های معاصر اهمیت بیشتری به زنان می‌دهند و آنان را به‌عنوان افرادی تحصیل کرده، مستقل از نظر اقتصادی، با اعتماد به نفس، فعال اجتماعی، اصلاح‌طلب و هدفمند در زمینه‌های فمینیسم، برابری جنسیتی، موفقیت در ورزش و شجاع به‌تصویر می‌کشند.

سینگ و ساکسنا^۲ (۲۰۲۳) در پژوهشی با عنوان زنان ورزشکار در فیلم‌های هندی از دیدگاه نظریه فیلم فمینیست با تحلیل ۱۰ فیلم هندی با محوریت زنان به‌عنوان بازیکنان ورزشی بین سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۱ نابرابری‌های بین زن و مرد را برجسته کردند.

در مطالعه‌ای دیگر، ساریوناندا و پنیآ^۳ (۲۰۲۴) به بررسی نحوه نمایش محتوای مربوط به الکل، دخانیات، غذاهای ناسالم و ورزش را در ۱۰ فیلم و ۱۰ سریال پربیننده نتفلیکس

4. Suneesh

5. Behera & Sahu

6. McCarthy

1. Chang

2. Singh & Saxena

3. Sarriionandia & Peña

فیلم‌های سینمایی با ژانر ورزشی منتخب در داخل ایران انجام پذیرفت.

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش تحلیل محتوای کیفی است. تحلیل محتوای کیفی روشی برای تبیین نظام‌مند اطلاعات و آشکار کردن معانی پنهان و نیز فهم برخی اصطلاحات و کلمات استفاده می‌شود. راد (۲۰۱۳) معتقد است روش تحلیل محتوا را می‌توان در همه اشکال ارتباطات همچون کتاب، شعر، روزنامه، آواز، تقاشی، سخنرانی و فیلم بکار برد. در این راستا، تحلیل محتوای آثار سینمایی می‌تواند اندیشه‌ها و پیام‌های آشکار و نهان کارگردان را برای ما بازگو کند. با این وجود، گیرنده باید توانایی ترکیب کردن و قالب‌بندی مقصود خود را داشته باشد و مطلب را چنان تنظیم کند که دریافت‌کننده بتواند آن را ضبط و درک نماید. لذا، تحلیل‌گر محتوای آثار سینمایی باید به محتوای انتقال معنا توجه کند. در این بستر شاید بتوان گفت هسته مرکزی شناخت فیلم توانایی مخاطب در تحلیل محتوای آن است، زیرا شناخت روبنا و پیام‌های آشکار فیلم توسط همگان درک می‌شود و درک پیام‌های نهان موجود در متون فیلم است که مستلزم درک صحیح نظام انتقال معانی است (دانش ناری و حسینی، ۲۰۲۰).

جامعه آماری پژوهش حاضر، تمامی فیلم‌های سینمایی ساخته شده ایرانی در حوزه ورزش در دوره پس از انقلاب اسلامی است که تأثیر قابل توجهی در فرهنگ عمومی داشته و مخاطبان بسیاری را به خود جلب کرده‌اند. لازم به ذکر است دلیل انتخاب فیلم‌های ورزشی پس از انقلاب اسلامی، یکنواختی، پابداری و حاکمیت قوانین دینی و شرعی اسلامی و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی مبتنی بر دین اسلام در حکمرانی انواع رشته‌های ورزشی در همه سطوح بوده است. نمونه آماری شامل ۸ فیلم برتر سینمایی خط پایان، اورکا، سونامی، آفساید، عرق سرد، شیرهای جوان، یاس‌های وحشی و شیرین قناری هستند. دلیل انتخاب این فیلم‌ها از براساس شاخص‌هایی از جمله، (امتیاز فیلم، میزان فروش، تعداد تماشاگران و غیره) قابل تبیین است. به‌عنوان مثال، در شاخص امتیاز صرفاً فیلم‌هایی انتخاب شد که هم در مرجع

با تنش بین انتظارات فرهنگی از مادری و آرزوهای زنان ورزشکار دست و پنجه نرم می‌کنند. این روایت‌ها، جبر بیولوژیکی و فشارهای اجتماعی را که یک مادر «خوب» را تعریف می‌کند، به چالش می‌کشند، زیرا آنها تلاش می‌کنند هویت فردی خود را شکل دهند. تضاد بین نقش‌های مادر و ورزشکار به عنوان یک تنش روایی آشکار می‌شود، جایی که زنانگی سنتی مظهر انفعال و وابستگی است، در حالی که قهرمانان ورزشی استقلال و قاطعیت را به نمایش می‌گذارند و ناگزیر به چیزی منجر می‌شوند که هلن لنسکی آن را «تضاد نقش» می‌نامد.

در نهایت، تانگ و پیک (۲۰۲۵) در پژوهشی با عنوان بررسی فیلم‌های ورزشی در هند (دنگال) و چین (لیپ) با تمرکز بر هدف چهارم توسعه پایدار به مطالعه بررسی ارزش‌های آموزشی در فیلم‌های ورزشی پرداخته و بیان کردند فیلم‌های ورزشی تلاقی ارزش‌های فرهنگی و هدف چهارم توسعه پایدار را برجسته می‌کنند و نشان می‌دهند چگونه شکستن تعصبات جنسیتی و ترویج فرصت‌های برابر به تحول اجتماعی در زمینه‌های فرهنگی متنوع کمک می‌کند.

در حالی که ورزش یک موضوع محبوب برای کارگردانان است، اما به‌ندرت توسط محققان علوم اجتماعی مورد مطالعه قرار گرفته است (بائر^۱ و همکاران، ۲۰۲۳).

در بین ژانرهای سینمایی، ژانر ورزشی یکی از پرطرفدارترین‌ها بشمار می‌رود اما متأسفانه عدم توجه به ساخت فیلم‌های ورزشی در ایران سبب شده تا سینمای ایران از داشتن فیلم‌های مستقل در این زمینه محروم باشد (پارسی و شجیع، ۲۰۱۵). همچنین، نوری (۲۰۲۴) عنوان کرد در ایران فیلم‌های ورزشی در مقایسه با سایر ژانرها به‌ندرت ساخته می‌شوند. از یک طرف با توجه به کمبود پژوهش‌های آکادمیک در زمینه تولید فیلم، سریال، مستند و انیمیشن ورزشی در داخل کشور و از طرف دیگر، از آنجایی که فیلم‌های ورزشی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم به مسأله ورزش می‌پردازند و می‌توانند مسبب یا تسهیل‌کننده انواع مختلف پیامدهای مثبت در حوزه صنعت ورزش کشور شوند، از اهمیت زیادی برخوردار هستند. از این‌رو، ساخت فیلم‌های ورزشی می‌تواند بسیار حائز اهمیت باشد. در این راستا، پژوهش حاضر با هدف تحلیل محتوای

شدند و ذیل واحدهای زمینه قرار گرفتند. متعاقب این امر، کدگذاری صورت گرفت.

یافته‌های پژوهش

تعداد ۸ فیلم با ژانر ورزشی تحلیل شدند. جدول ۱، لیست فیلم‌های تحلیل محتوا شده و برخی از ویژگی‌های آنها را نشان می‌دهد.

ارزشگذاری سینما و تلویزیون یعنی منظوم و سایت IMDB امتیاز بالاتر از ۴ از نمره ۱۰ را دریافت کرده باشند (جدول ۱). تحلیل فیلم‌های سینمایی ورزشی می‌تواند اهداف متنوعی داشته باشد که به درک بهتر این ژانر و تأثیرات آن بر جامعه و مخاطبان در زمینه‌های متنوعی مانند تأثیرات فرهنگی، روانشناختی، اجتماعی، ساختاری، سیاسی، دینی و مذهبی و غیره منجر شود. پس از انتخاب نمونه نهایی، واحدهای تحلیل در قالب سکانس، مضمون، کاراکتر، دیالوگ و آیتم شناسایی

جدول ۱. ویژگی‌های فیلم‌های با ژانر ورزشی تحلیل محتوا شده

Table 1. Characteristics of content-analyzed sports genre films

اسم فیلم	سال ساخت	بازیگران اصلی	رشته ورزشی	خلاصه داستان	امتیاز (نمره از ۱۰)
خط پایان	۱۳۶۴	ایرج طهماسب، حمید جبلی، پرویز پورحسینی، بهزاد رحیم خانی	دوچرخه سواری	خلیل سمندر، کارگر یک کارگاه تولیدی، شیفته دوچرخه سواری و عضو باشگاه ایران جوان است او به‌عنوان ذخیره وارد باشگاه و در مسابقه اول می‌شود و..	از نگاه مردم: ۴/۵ سایت IMDB: ۶/۴
اورکا	۱۴۰۰	ترانه علیدوستی، مهتاب کرامتی، مهتاب نصیرپور، مسعود کرامتی	شنا	این فیلم در مورد زنی است به نام الهام بوده که به دنبال ثبت رکورد گینس با دستان بسته در آب‌های آزاد است که برای رسیدن به این هدف با مشکلات زیادی روبه‌رو است.	از نگاه مردم: ۴/۱۰ سایت IMDB: ۶/۶
سونامی	۱۳۹۷	بهرام رادان، مهرداد صدیقیان، علیرضا شجاع نوری، رعنا آزادی ور	تکواندو	زندگی یک تکواندوکار که با اتفاقات مختلفی روبه‌رو می‌شود	از نگاه مردم: ۴/۸ سایت IMDB: ۴/۸
افساید	۱۳۸۴	سیما مبارک شاهی، شایسته ایرانی، محسن تنابنده، ایداصادقی	فوتبال	شرح حال دخترانی است که حاضرند هر کاری را انجام دهند تا بازی ایران و بحرین را ببینند تا جای کسانی که در بازی ایران و زاپین جان خود را از دست دادند خالی نباشد	از نگاه مردم: ۵/۳ سایت IMDB: ۷/۶
عرق سرد	۱۳۹۶	باران کوثری، امیر جدیدی، سحر دولتشاهی، لیلی رشیدی	فوتسال	افروز اردستانی، کاپیتان تیم ملی فوتسال زنان است برای اولین بار به فینال بازی‌های آسیایی راه پیدا می‌کند و عازم مالزی می‌شود، در فرودگاه درمیابد که توسط شوهرش ممنوع الخروج شده است	از نگاه مردم: ۶/۵ سایت IMDB: ۶/۱
شیرهای جوان	۱۳۷۸	جعفردهقان، مهدی صباپی، فاطمه صامتی، احمد میررفیعی	کاراته	داستان زندگی یه ورزشکار کاراته است که در مسابقات در شهر کیف برای او اتفاقاتی می‌افتد	از نگاه مردم: ۴/۷ سایت IMDB: ۸
یاس‌های وحشی	۱۳۷۶	جعفردهقان، احمد میررفیعی، حمیدطالقانی، سیدجوادهاشمی	تکواندو	علی، صدرا و رحیم سه هم‌رزم بسیجی هستند. ده سال پس از حضور این سه در جبهه، صدرا که یک بیمار شیمیایی است، برای معالجه راهی لندن می‌شود. علی، رحیم و چند رزمنده دیگر نیز برای شرکت در مسابقات تکواندو به لندن می‌روند.	از نگاه مردم: ۵/۱ سایت IMDB: ۶/۴
شیرین قناری بود	۱۳۹۰	سعبده رودبارکی، شهراد وثوقی، نگین معتمدی، پردیس افکاری	فوتبال	دختر آرمان‌گرایی است که قصد دارد مشکلات جامعه و مردم را به‌تنهایی از میان بردارد و به‌دلیل علاقه به ورزش فوتبال از مدرسه اخراج می‌شود	از نگاه مردم: ۴/۲ سایت IMDB: ۴/۱

آمدند. نتایج به دست آمده نشان داد محتوای شناسایی شده از فیلم‌ها در ۷۱ کد باز، ۱۴ مضمون فرعی و ۶ مضمون اصلی قابل دسته‌بندی است.

از آنجایی که فرایند پژوهش کیفی (در اینجا تکنیک تحلیل محتوا) ماهیتی غیرخطی دارد، فرایند کدگذاری بارها و بارها تکرار شد تا کدهای استخراجی به صورت کدهای باز، محوری و گزینشی به‌شرح جدول ۴ به‌دست

جدول ۲. کدگذاری محتوای فیلم‌های سینمایی با ژانر ورزشی

Table 2. Content coding of sports genre movies

فیلم‌ها	مفاهیم	مضامین اصلی	مضامین فرعی
عرق سرد، اورکا، شیرین قناری بود	کمک مربی به حل مشکلات و تشکیل زندگی متاهلی ورزشکار کنترل رفتارهای خارج از ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ورزشکار از سوی مربی حمایت مربی از دوچرخه‌سواری بانوان، تهیه تجهیزات ورزشی برای ورزشکار توسط مربی	بازنمایی رابطه مربی - ورزشکار	حمایت مربی از ورزشکار
شیرهای جوان، خط پایان	ادای احترام ورزشکار به مربی کمک مالی و معنوی ورزشکار به مربی ادامه دادن فلسفه و رویکرد مربی از سوی ورزشکار	تعهد ورزشکار نسبت به مربی	تعهد ورزشکار نسبت به مربی
اورکا، شیرین قناری بود، افساید، عرق سرد	ممنوع‌الخروجی و آزار و اذیت زن ورزشکار توسط شوهر عدم رعایت حق انتخاب و تصمیم‌گیری برای زنان ورزشکار تبعیض جنسیتی در حضور و استفاده از اماکن ورزشی تبعیض جنسیتی در کمک مالی سازمان‌ها به ورزشکاران زن تبعیض جنسیتی در صدور مجوز مسابقات محدودیت‌های فردینی و قانونی نسبت به زنان بوکسر و شناگر تعلیق و ممنوعیت فعالیت زنان ورزشکار در برخی رشته‌ها عدم پذیرش رکورد جهانی زن ورزشکار توسط وزارت	نقض حقوق شهروندی	نقض حقوق شهروندی
سونامی، عرق سرد، شیرین قناری بود، اورکا	تأثیر مشکلات خانوادگی در عدم تمرکز ورزشکار جدایی و خشونت خانوادگی به دلیل فعالیت ورزشی زن ورزشکار نارضایتی همسر از ورزشکار بودن و عدم توجه به زندگی سکوت ورزشکار و خانواده او در برابر تعارض‌ها به دلیل ترس از آبرو سکوت و پنهان کردن مشکلات توسط ورزشکار به دلیل ترس از خانواده ابتلا ورزشکار به بیماری‌های روانی به دلیل مشکلات زندگی - ورزشی عدم تعادل و مرز بین وظایف زندگی و ورزشی تأثیر برد و باخت بر زندگی شخصی ورزشکاران	مشکلات خانوادگی	مشکلات خانوادگی
اورکا، شیرین قناری بود، عرق سرد	تلاش زنان ورزشکار برای دستیابی به حق و حقوق خود در ورزش ادامه دادن به مسابقه با وجود مصدومیت یافتن راه حل برای عبور از موانع (تماشای فوتبال در سینما به جای استادیوم) تسلیم نشدن در مقابل محدودیت‌ها	قابلیت‌های محوری زنان ورزشکار	قابلیت‌های محوری زنان ورزشکار
افساید، عرق سرد، شیرین قناری بود	کنترل و نظارت شدید خانواده روی رعایت حجاب زنان ورزشکار تغییر پوشش و استایل زنان برای ورود به استادیوم عدم اجازه به زنان ورزشکار برای تمرین ورزشی در محیط‌های مردانه و فضای باز پوشاندن تنوی ورزشکاران با چسب تحقیر زنان ورزشکار توسط خانواده به دلیل مشارکت ورزشی مخالفت و تمسخر دختران ورزشکار توسط مدیر مدرسه	بازنمایی چالش‌های مشارکت ورزشکار در محیط ورزش	محدودیت‌های فرهنگی - اجتماعی
اورکا، عرق سرد	محدودیت رعایت حجاب برای برخی رشته‌های ورزشی (به عنوان مثال شنا کردن) توبیخ مربی و تهدید ورزشکار برای عدم رعایت حجاب ورزشکاران عدم حمایت فدراسیون به دلیل عدم رعایت حجاب	محدودیت‌های دینی - مذهبی	محدودیت‌های دینی - مذهبی
اورکا	تشویق و حمایت مردم از زنان ورزشکار حمایت خانواده از ورزشکار در موضوعات مختلف اخراج و محرومیت مربی به دلیل کمک معنوی و حمایت از زن ورزشکار	حمایت جامعه و بازنمایی حمایت و اعتراضات جامعه ورزش	حمایت جامعه
افساید، شیرین قناری بود، خط پایان، عرق سرد، اورکا	اعتراض زنان ورزشکار برای رفع محدودیت‌ها اعتراض ورزشکاران به مسئولان برای عدم برگزاری مسابقات (به ویژه برای زنان ورزشکار) اعتراض زنان ورزشکار به قوانین موجود (به عنوان مثال عدم اجازه ورود به استادیوم) اعتراض زنان ورزشکار به دلیل تبعیض جنسیتی اعتراض مربی و ورزشکار به فدراسیون به دلیل کمبود و عدم به روز بودن تجهیزات ورزشی	اعتراضات جامعه ورزش	اعتراضات جامعه

ادامه جدول ۲. کدگذاری محتوای فیلم‌های سینمایی با ژانر ورزشی

فیلم‌ها	مفاهیم	مضامین فرعی	مضامین اصلی
یاس‌های وحشی، خط پایان، شیرهای جوان	شرط‌بندی ورزشکاران، شرط‌بندی داوران تضعیف باشگاه‌های کوچک و کم امکانات توسط سازمان‌های بالادستی ضایع کردن حقوق ورزشکار تأثیر فسادهای مالی و تخلفات اداری در انحلال باشگاه‌ها و مسابقات تأثیر خصومت و علائق شخصی مدیران در رفتار با باشگاه‌ها و ورزشکاران سوءاستفاده شخصی از مقام و پست‌های مدیریتی توسط مدیران ورزشی رشوه و فساد مالی برای صعود، سقوط و موفقیت تیم‌ها و ورزشکاران	تخلف و فساد	بازنمایی معضلات ورزش ایران
شیرهای جوان، سونامی، خط پایان	افزایش مهاجرت ورزشکاران برای درآمد بیشتر از ورزش مشارکت در مسابقات زیرزمینی و شرط‌بندی مشکلات مالی ورزشکاران به دلیل درآمد پایین ترک ورزش و تمرکز روی کار برای رفع مشکلات مالی تداخل و چالش بین زمان کار و تمرین ورزشی عدم حضور در مسابقات به دلیل عدم توانایی مالی در تأمین تجهیزات ورزشی	مسائل مالی	
یاس‌های وحشی، شیرهای جوان، سونامی	پناهنده شدن ورزشکاران در کشورهای خارجی مشکلات اجتماعی و فرهنگی در خارج از کشور عدم اعزام به دلیل پناهنده شدن و ترس از عدم بازگشت ورزشکاران نارضایتی زنان ورزشکار دورگه به دلیل عدم اجازه ورود به تیم ملی	مشکلات اعزام	
یاس‌های وحشی، شیرهای جوان	عدم رقابت ورزشکاران ایرانی با اسرائیل، درگیری بازیکن‌های ایران و اسرائیل سیاسی شدن مسابقات ورزشی ایران با برخی از کشورها، استفاده ابزاری و سیاسی از ورزشکاران باخت ورزشکار در مسابقات به دلیل دستور مربی، باخت ورزشکار تیم ملی به دلیل منفعت فدراسیون	تعارضات و سوء استفاده	بازنمایی مسائل سیاسی ورزش
شیرهای جوان، یاس‌های وحشی	جنگیدن و دفاع از مملکت توسط ورزشکاران، برنده شدن با هدف شادکردن روح شهیدان دفاع از وطن در جنگ توسط ورزشکاران	هویت ملی و ملی‌گرایی	

شکل ۱. چارچوب محتوای فیلم‌های سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی

Figure 1. Content framework of Iranian sports genre films

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تحلیل محتوای فیلم‌های سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی انجام شد. یافته‌ها حاکی از آن است محتوای ۸ فیلم سینمایی ایرانی با ژانر ورزشی شامل ۱۴ مضمون فرعی و ۶ مضمون اصلی بازنمایی رابطه مربی-ورزشکار (حمایت مربی از ورزشکاران و تعهد ورزشکار نسبت به مربی)، بازنمایی زندگی شخصی ورزشکاران (نقض حقوق شهروندی، مشکلات خانوادگی و قابلیت محوری زنان ورزشکار)، بازنمایی چالش‌های مشارکت ورزشکار در محیط ورزش (محدودیت‌های فرهنگی-اجتماعی و محدودیت‌های دینی)، بازنمایی اعتراض و حمایت (حمایت جامعه ورزش و اعتراض جامعه ورزش)، بازنمایی معضلات ورزش ایران (فساد و تخلف و مسائل مالی ورزش) و بازنمایی مسائل سیاسی ورزش (هویت ملی و ملی‌گرایی، مشکلات اعزام و تعارضات و سوء استفاده) هستند که در ادامه تشریح خواهند شد.

تحلیل سکانس‌های فیلم‌ها نشان داد بازنمایی رابطه مربی و ورزشکار یکی از محتواهایی است که در سکانس‌های فیلم‌ها به آن پرداخته شده و اهمیت و تأثیر مربی در حرفه ورزشی و زندگی ورزشکار را نمایش می‌دهد. برخی از سکانس‌های فیلم‌ها را می‌تواند در دو زاویه بررسی کرده و محتوای آنها را در دو مضمون فرعی حمایت مربی از ورزشکاران و تعهد ورزشکار نسبت به مربی دسته‌بندی کرد.

مضمون حمایت مربی از ورزشکار دربردارنده مفاهیمی مانند، کمک مربی به حل مشکلات و تشکیل زندگی متاهلی ورزشکار، کنترل رفتارهای خارج از ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی ورزشکار، حمایت مربی از دوچرخه‌سواری بانوان و تهیه تجهیزات ورزشی برای ورزشکار توسط مربی است. در راستای این یافته، بهرا و ساهو (۲۰۲۴) معتقدند فیلم‌های ورزشی فرصتی برای تغییر درک عموم جامعه نسبت به ورزش‌های غیرمتعارف و همچنین زنان ورزشکار است. دوچرخه‌سواری بانوان در ایران، نه به‌عنوان یک رشته ورزشی غیرمتعارف، بلکه به‌عنوان رشته‌ای که به‌دلایل مسائل شرعی کمتر مورد توجه جامعه ایرانی قرار گرفته و فعالیت زنان خواه در سطح

همگانی و خواه حرفه‌ای همیشه با چالش و محدودیت‌هایی مواجه بوده است.

تحلیل سکانس‌هایی از فیلم‌های بررسی شده نشان داد مربی با حمایت ورزشکار زن فعال در این رشته، سعی در عادی و متعارف بودن این رشته برای زنان در ایران دارد. علاوه بر این، مفهوم حمایت مربی و رویکرد میانه‌روی به دوچرخه‌سواری بانوان با یافته‌های نشاطی‌زنوز و همکاران (۲۰۲۵) که بیان داشتند مفهوم حمایت و میانه‌روی از دروس مدیریتی بوده که می‌توان از محتوای فیلم‌های ورزشی یاد گرفت. همچنین، می‌توان بیان داشت آنچه در فیلم‌ها به آن پرداخته نشده بود موضوعاتی مانند آموزش تکنیک و تاکتیک‌های ورزشی، مسائل مرتبط با روانشناسی ورزشی، استعدادیابی، تغذیه ورزشکاران، فناوری و تکنولوژی، فاکتورهای مرتبط با عملکرد ورزشی در سطح بالا و غیره بود. لذا، می‌توان پیشنهاد کرد کارگردان‌ها و نویسندگان علاقمند به ژانر ورزشی می‌توانند و می‌بایست اقدام به تولید فیلم‌های سینمایی با ژانر ورزشی در موضوعات فوق نمایند.

همچنین منظور از مضمون فرعی تعهد ورزشکار نسبت به مربی مفاهیمی مانند ادای احترام ورزشکار به مربی، کمک مالی و معنوی ورزشکار به مربی و ادامه دادن فلسفه و رویکرد مربی از سوی ورزشکار است. در رابطه با این یافته، پارسا و شجاع (۲۰۱۵) بیان کردند تزریق ارزش‌های اخلاقی بخشی از محتوای فیلم‌های ورزشی ایرانی و آمریکایی است. لذا، برای تقویت این محتوای کاربردی، پیشنهاد می‌شود فیلم‌هایی برای تأکید ویژه بر رابطه مربی-ورزشکار و اهمیت نقش مربی در زندگی حرفه‌ای ورزشی مانند افزایش عملکرد، آموزش و بهبود تکنیک، کاهش آسیب‌دیدگی، جنبه‌های روانشناختی و غیره و زندگی شخصی ورزشکار مانند کمک مربی به رفع مشکلات ورزشکار، اهمیت کمک‌های مالی و معنوی مربی به ورزشکار، رعایت تعادل میان سختگیری و انعطاف‌پذیری، افزایش تعامل اجتماعی خارج از زمین ورزش، اهمیت هدف‌گذاری مشترک و اهمیت ایجاد فضای حمایتی و انگیزشی برای ورزشکاران و غیره تولید و پخش شوند. تولید این فیلم‌ها با بهره‌گیری از داستان‌های

را برای مخاطب خود به‌نمایش درآروند. این یافته با نتایج پژوهش‌های، تانگ و پیک (۲۰۲۵)، مک‌کاتری (۲۰۲۵)، سینگ و ساکسنا (۲۰۲۳) و تانگام و همکاران (۲۰۲۲) همخوان است. به‌طوریکه این محققان در مطالعات خود گزارش کردند فیلم‌های ورزشی فرصتی برای شکستن تعصبات، کلیشه‌های جنسیتی و ترویج فرصت‌های برابری در جوامع سنتی، مردسالار و در حال توسعه است. به‌عنوان مثال، تانگ و پیک (۲۰۲۵) در پژوهش خود بیان کردند فیلم‌های ورزشی به شکستن تعصبات جنسیتی و ترویج فرصت‌های برابر به تحول اجتماعی در زمینه‌های فرهنگی متنوع کمک می‌کنند.

مضمون مشکلات خانوادگی نیز دربردارنده محتواهایی است که به مشکلات زندگی شخصی یک ورزشکار اشاره دارد. سکانس‌ها مشکلاتی مانند تأثیر مشکلات خانوادگی در عدم تمرکز ورزشکار، جدایی و خشونت خانوادگی به‌دلیل فعالیت ورزشی زن ورزشکار، نارضایتی همسر از ورزشکار بودن و عدم توجه به زندگی، سکوت ورزشکار و خانواده او در برابر تعارض‌ها به‌دلیل ترس از آبرو، سکوت و پنهان کردن مشکلات توسط ورزشکار به‌دلیل ترس از خانواده، ابتلا ورزشکار به بیماری‌های روانی به‌دلیل مشکلات زندگی- ورزشی، عدم تعادل و مرز بین وظایف زندگی و ورزشی و تأثیر برد و باخت بر زندگی شخصی ورزشکاران برجسته کرده بودند. این یافته با نتایج پژوهش روترای و گائور (۲۰۲۵) همراستا است. به‌طوریکه آنان تضاد نقش را برای زنان ورزشکار یک چالش اساسی برشمرده و بیان داشتند زنان ورزشکار با انتظارات فرهنگی از مادری و آرزوهای ورزشی دست و پینجه نرم می‌کنند.

همچنین، مضمون فرعی قابلیت محوری زنان ورزشکار به محتواهایی از برخی سکانس فیلم‌های تحلیل شده اشاره دارد که توانمندی‌های زنان ورزشکار را در برابر مشکلات و چالش‌های آنان در زندگی شخصی نشان می‌دهد. این مضمون نیز به نکاتی مانند تلاش زنان ورزشکار برای دستیابی به حق و حقوق خود در ورزش، ادامه دادن به مسابقه با وجود مصدومیت، یافتن راه حل برای عبور از موانع (تماشای فوتبال در سینما به‌جای استادیوم) و تسلیم نشدن در مقابل محدودیت‌ها

واقعی می‌تواند برای نسل جدید و ورزشکاران جوان مفید واقع شود. زیرا اهمیت رابطه مربی- ورزشکار برای آنان برجسته شده و نه تنها به پیشرفت در زمینه ورزش برای ورزشکاران کمک می‌کند بلکه می‌تواند مؤلفه‌های اخلاقی را در میان آنان برجسته کند. حتی اینگونه فیلم‌ها می‌تواند به رابطه مربیان- ورزشکاران جوان کمک کند و الگویی برای ارتباط ورزشی و اجتماعی آنان باشد. از آنجایی که یکی از نقش‌های رسانه‌ها، قابل فهم کردن پیام‌های تخصصی فرستنده برای استفاده مصرف‌کننده است (نوری، ۲۰۲۴)، تولید فیلم‌هایی که جنبه‌های مثبت و منفی و یک الگوی ارتباطی مطلوب را بازنمایی کند می‌تواند برای جامعه ورزش کاربردهای نظری و عملی فراوانی به‌همراه داشته باشد.

همچنین، تحلیل فیلم‌ها نشان داد محتوای بسیاری از سکانس‌های فیلم‌های ورزشی به‌دنبال بازنمایی زندگی شخصی ورزشکاران برای مخاطبان است. این مضمون شامل سه مضمون فرعی نقض حقوق شهروندی، مشکلات خانوادگی و قابلیت محوری زنان ورزشکار است. مضمون نقض حقوق شهروندی به مسائلی اشاره دارد که حقوق شهروندی جامعه ورزش (مانند ورزشکاران و به‌ویژه زنان ورزشکار) سلب شده است. به‌عنوان مثال، ممنوع‌الخروجی و آزار و اذیت زن ورزشکار توسط شوهر، عدم رعایت حق انتخاب و تصمیم‌گیری برای زنان ورزشکار، تبعیض جنسیتی در حضور و استفاده از اماکن ورزشی، تبعیض جنسیتی در کمک مالی سازمان‌ها به ورزشکاران زن، تبعیض جنسیتی در صدور مجوز مسابقات، محدودیت‌های فرادینی و قانونی نسبت به زنان بوکسر و شناگر، تعلیق و ممنوعیت فعالیت زنان ورزشکار در برخی رشته‌ها و عدم پذیرش رکورد جهانی زن ورزشکار توسط وزارت مسائلی بودند که فیلم‌های تحلیل شده تلاش داشتند تا به مخاطب نشان دهند. از آنجایی که، سینما جدا از نگاه رویا پردازش، امکان گرایش واقع بینانه به‌دنیای پیرامون و نگرش انتقادی و گاه دلسوزانه به مشکلات مهم و حاد اجتماعی و اخلاقی را نیز دارد (نوری، ۲۰۲۴)، کارگردان و نویسنده این فیلم‌ها تلاش کرده بودند تا چالش‌ها و نقض حقوق شهروندی پیش روی ورزشکاران

اشتباه در جامعه در زمینه ورزش از طریق ساخت فیلم‌های ورزشی قابل انجام است. در راستای این یافته، سینگ (۲۰۱۷) معتقد است این فیلم «دنگال» که روی کشتی زنان در هند تمرکز کرده، سیستم مردسالاری را در عرصه ورزش به چالش کشیده است.

علاوه بر این تحلیل فیلم‌ها نشان می‌دهد بازنمایی چالش‌های مشارکت در محیط ورزش یکی دیگر از محتوای سکانس‌های بیشتر فیلم‌های تحلیل شده است. این مضمون خود شامل مضامین فرعی محدودیت‌های فرهنگی- اجتماعی و محدودیت‌های دینی است. به عبارت دیگر، محتوای بسیاری از فیلم‌ها نشان می‌داد یکسری محدودیت در زمینه‌های فرهنگی- اجتماعی و دینی- مذهبی مانع مشارکت مطلوب ورزشکاران در ورزش حرفه‌ای و قهرمانی است. به طوری که مضمون فرعی محدودیت‌های فرهنگی- اجتماعی به بازنمایی چالش‌هایی مانند کنترل و نظارت شدید خانواده روی رعایت حجاب زنان ورزشکار، تغییر پوشش و استایل زنان برای ورود به استادیوم، عدم اجازه به زنان ورزشکار برای تمرین ورزشی در محیط‌های مردانه و فضای باز، پوشاندن تنوی ورزشکاران با چسب، تحقیر زنان ورزشکار توسط خانواده به دلیل مشارکت ورزشی و مخالفت و تمسخر دختران ورزشکار و مضمون فرعی محدودیت‌های دینی- مذهبی در بردارنده چالش‌هایی مانند محدودیت رعایت حجاب برای برخی رشته‌های ورزشی (به عنوان مثال شنا کردن)، توبیخ مربی و تهدید ورزشکار برای عدم رعایت حجاب ورزشکاران و عدم حمایت فدراسیون به دلیل عدم رعایت حجاب است. این یافته با نتایج پژوهش سینگ (۲۰۱۷) که معتقد است فیلم‌های ورزشی می‌توانند سیستم مردسالاری را در جوامع به چالش بکشند، همسو است. همچنین، این یافته با نتایج پژوهش‌هایی مانند تانگ و پیک (۲۰۲۵)، مک کاتری (۲۰۲۵)، سینگ و ساکسنا (۲۰۲۳)، مک کاتری (۲۰۲۵) و تانگام و همکاران (۲۰۲۲) که به توانایی فیلم‌های ورزشی در ارائه فرصتی برای شکستن تعصبات، کلیشه‌های جنسیتی و ترویج فرصت‌های برابری اذعان دارند، همخوان است.

اشاره دارد. این یافته با نتایج پژوهش تانگام و همکاران (۲۰۲۲) که معتقدند تولید فیلم‌های ورزشی با محوریت زنان و موفقیت ورزشی آنان می‌تواند توانمندسازی زنان را در جامعه نشان دهند، همخوان است. همچنین، در رابطه با این یافته، کروسون (۲۰۲۳) نیز معتقد است نمایش موفقیت زنان در فیلم‌های ورزشی روشی برای ساخت هویت برای زنان و به ویژه زنان ورزشکار است. از آنجایی که فیلم ضمیر ناخودآگاه جمعی و گرایش‌های روحی و روانی جوامع را منعکس می‌سازد (معیدفر و صفری، ۲۰۱۸) و این قدرت را دارد هنجارهای اجتماعی را به چالش بکشد، افکار را برانگیزد و همدلی و درک را ترویج کند (نوری، ۲۰۲۴)، لذا، فرصتی برای فیلم‌سازان علاقمند به ژانر ورزشی وجود دارد تا با فیلم‌های خود چالش‌های بزرگ و کوچک اما قابل توجه در مسیر پیشرفت ورزشکاران به ویژه زنان ورزشکار را به عرصه عموم درآورند و آگاهی و درک جامعه را جهت رفع این چالش‌ها بسیج نمایند. فیلم‌ها می‌توانند با نمایش دنیای خارج از این چالش‌ها و پیامدهای مثبت آن برای ورزشکاران و ورزش کشور، زمینه افزایش دانش و در نتیجه تغییر نگرش خانواده‌ها، مسئولان و سیاست‌گذاران را فراهم و با تغییر رفتار نسبت به ورزش و ورزشکار، زمینه رفع بسیاری از این چالش‌ها فراهم گردد.

ویلیام جنکیز در کتاب خود به نام «ادبیات فیلم» اظهار داشت فیلم با نمایش دادن نهادهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی یک جامعه قادر است روحیات یک زمانه را به تصویر بکشد و به طور معمول ماندگارترین فیلم‌ها و افکار و عقاید زمانه را به صورت غیرمستقیم به نمایش می‌گذارد. آنچه که فیلم‌های تحلیل شده نشان می‌دهند انبوهی از چالش‌های پیش روی ورزشکاران در زندگی شخصی و ورزشی است. در نتیجه، تولید فیلم‌هایی با محتوای منتقد به این وضعیت و نمایش دنیای عاری از این چالش‌ها، می‌تواند زمینه ساز فرهنگ حامی زنان ورزشکار باشد. زیرا نوری (۲۰۲۴) معتقد است سینما تأثیر عمیقی بر فرهنگ و جامعه داشته دارد و یک فیلم در مرتبه اول به عنوان یک کانالی فرهنگی در نظر گرفته می‌شود و از تعدیل تفکرات نادرست و سنت‌های

نکته قابل توجه این است فیلم‌های ورزشی به‌عنوان یک محصول فرهنگی، نه تنها از طریق رشد شخصیت، بر درک مخاطبان از برابری آموزشی و جنسیتی تأثیر می‌گذارند، بلکه ابعاد فرهنگی جامعه را نیز منعکس می‌کنند (فیثرات‌الله، ۲۰۲۱). علاوه بر این، دانشگاهیان عموماً موافقند فیلم‌های ورزشی تأثیر قدرتمندی در بازنمایی و تقویت ارزش‌های فرهنگی دارند (یاروب و همکاران، ۲۰۲۴). بهرا و ساهو (۲۰۲۴) معتقدند فیلم‌های ورزشی توانایی تغییر درک نسبت مردم به ورزش‌های غیرمعارف و همچنین زنان ورزشکار را دارند. از آنجایی که سینما یک پدیده چندوجهی بوده و از فرهنگ بشری تأثیر گرفته و بر فرهنگ‌های بیشتری تأثیر می‌گذارد (نوری، ۲۰۲۴) و در عصر حاضر فیلم‌های سینمایی به‌عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین و مؤثرترین بسترها از جایگاه مهمی در فرهنگ‌سازی و هدایت افکار عمومی برخوردارند (زاهدی و واحد، ۲۰۱۷)، تولید فیلم با ژانر ورزشی با محوریت نقد فضای فرهنگی و اجتماعی و مذهبی حاکم بر ورزشکاران به‌ویژه دختران ورزشکار می‌تواند زمینه تجدید نظر در نگرش‌ها و رفتارهای عمومی را فراهم و در نتیجه تعدیل در رویکردها و ارزش‌های اجتماعی و مذهبی را تسهیل نماید تا با کاهش این محدودیت‌ها، فضای بهتری برای حضور و مشارکت فعال و حرفه‌ای برای زنان ورزشکار در ایران فراهم گردد تا در نهایت، یک بازنگری در برخی قوانین که زمینه محدودیت حضور مطلوب زنان ورزشکار را در سطح ورزش قهرمانی تسهیل گردد.

بازنمایی حمایت و اعتراضات جامعه ورزش یکی دیگر از محتوای سکانس‌های فیلم‌های تحلیل شده است. این مضمون خود شامل دو مضمون فرعی حمایت جامعه ورزش و اعتراضات جامعه ورزش است. به عبارت دیگر، محتوای بخشی زیادی از سکانس‌های فیلم‌های تحلیل شده مربوط به حمایت جامعه ورزش از قهرمان قصه (معمولاً ورزشکار) و یا اعتراض قهرمان قصه (معمولاً ورزشکار) نسبت به مدیران و مسئولان ورزشی و غیرورزشی بود. مضمون فرعی حمایت جامعه ورزش شامل محتوایی مانند تشویق و حمایت عموم مردم از زنان ورزشکار و حمایت خانواده از ورزشکار است. همچنین،

مضمون اعتراضات جامعه ورزش به نکاتی مانند اعتراض زنان ورزشکار برای رفع محدودیت‌ها، اعتراض ورزشکاران به مسئولان برای عدم برگزاری مسابقات (به‌ویژه برای زنان ورزشکار)، اعتراض زنان ورزشکار به قوانین موجود (به‌عنوان مثال عدم اجازه ورود به استادیوم)، اعتراض زنان ورزشکار به دلیل تبعیض جنسیتی و اعتراض مربی و ورزشکار به فدراسیون به دلیل کمبود و عدم به‌روز بودن تجهیزات ورزشی اشاره دارد. در رابطه با این یافته، پولتون و رودریک (۲۰۰۸) بیان کردند ورزش در فیلم‌ها با ساخت و بازنمایی هویت‌های اجتماعی و پرداختن به مسائل اجتماعی، فیلم‌ها و جامعه را توانمند می‌سازد. همچنین، تانگام و همکاران (۲۰۲۲) گزارش کردند فیلم‌های ورزشی با پرداختن به موضوعاتی که به‌ندرت در ملاء عام مورد بحث قرار می‌گیرند، به‌دنبال تغییر جامعه است. خوشبختانه فیلم‌های ورزشی نه تنها فرصتی برای نمایش حمایت عموم جامعه به‌ویژه جامعه ورزش از ورزشکاران به ویژه زنان ورزشکار فراهم می‌کنند، بلکه فرصتی برای بیان انتقادهای جامعه ورزش از قوانین و رویه‌های موجود به ارمان می‌آورند. لذا، پیشنهاد می‌شود با تولید فیلم‌های ورزشی با محوریت انتقاد به قوانین و رویه‌ها و رویکردهای موجود حاکم بر ورزش کشور ضمن نمایش و ارائه الگوی مطلوب حمایت عموم جامعه و جامعه ورزش از ورزش کشور، فرصتی برای بیان انتقادات و اعتراضات جامعه ورزش از وضعیت ورزش کشور، سازمان‌ها، افراد و مسئولان ورزشی و غیرورزشی مرتبط فراهم کرد تا بلکه زمینه ایجاد تغییراتی مثبتی برای ورزش کشور باشد.

همچنین، تحلیل فیلم‌ها نشان داد بسیاری از سکانس‌ها به‌دنبال بازنمایی معضلات ورزش ایران هستند. این مضمون خود دربردارنده دو مضمون فرعی تخلف و فساد و مسائل مالی است. مضمون فرعی تخلف و فساد به معضلاتی مانند شرط‌بندی ورزشکاران، شرط‌بندی داوران، تضعیف باشگاه‌های کوچک و کم امکانات توسط سازمان‌های بالادستی، ضایع کردن حقوق ورزشکار، تأثیر فسادهای مالی و تخلفات اداری در انحلال باشگاه‌ها و مسابقات، تأثیر خصومت و علایق شخصی مدیران در رفتار با باشگاه‌ها و ورزشکاران، سوءاستفاده شخصی از

مضمون مشکلات اعزام به مسائلی مانند پناهنده شدن ورزشکاران در کشورهای خارجی، مشکلات اجتماعی و فرهنگی در خارج از کشور، عدم اعزام به دلیل پناهنده شدن و ترس از عدم بازگشت ورزشکاران و نارضایتی زنان ورزشکار دورگه به دلیل عدم اجازه ورود به تیم ملی اشاره دارد. مضمون فرعی تعارضات و سوءاستفاده نیز دربردارنده مسائلی عدم رقابت ورزشکاران ایرانی با اسرائیل، درگیری بازیکن‌های ایران و اسرائیل، سیاسی شدن مسابقات ورزشی ایران با برخی از کشورها، استفاده ابزاری و سیاسی از ورزشکاران، باخت ورزشکار در مسابقات به دلیل دستور مربی و باخت ورزشکار تیم ملی به دلیل منفعت فدراسیون است. همچنین، مضمون فرعی هویت ملی و ملی‌گرایی به مسائلی مانند جنگیدن و دفاع از مملکت توسط ورزشکاران، برنده شدن با هدف شادکردن روح شهیدان و دفاع از وطن در جنگ توسط ورزشکاران اشاره دارد. تحلیل سکانس فیلم‌ها حاکی از آن بود که نویسنده و کارگردان‌ها به دنبال نمایش مسائلی از ورزش کشور هستند که در عرصه سیاست است. این یافته با نتایج پژوهش اجیتن (۲۰۲۲) که معتقد است تضادهای سیاست یکی از محورهای مهم برای تولید فیلم‌های ورزشی از دیدگاه فیلمسازان بوده است. لذا، تولید و پخش اینگونه فیلم‌ها می‌تواند واقعیت و سیاست‌های پشت پرده چالش‌های پیش روی ورزشکاران در زمینه تقاطع سیاست و ورزش را نشان می‌دهد. تولید اینگونه فیلم‌ها می‌تواند دانش مخاطبان در عرصه سیاست ورزشی را افزایش دهد.

مقام و پست‌های مدیریتی توسط مدیران ورزشی و رشوه و فساد مالی برای صعود، سقوط و موفقیت تیم‌ها و ورزشکاران و مضمون فرعی مسائل مالی به معضلاتی افزایش مهاجرت ورزشکاران برای درآمد بیشتر از ورزش، مشارکت در مسابقات زیرزمینی و شرط‌بندی، مشکلات مالی ورزشکاران به دلیل درآمد پایین، ترک ورزش و تمرکز روی کار برای رفع مشکلات مالی، تداخل و چالش بین زمان کار و تمرین ورزشی و عدم حضور در مسابقات به دلیل عدم توانایی مالی در تأمین تجهیزات ورزشی اشاره دارند. در رابطه با این یافته، نوری (۱۴۰۲) معتقد است سینما به عنوان یک هنر صنعتی می‌تواند محملی باشد که مشکلات و مسائل اجتماعی در خلال آن طرح یا بررسی شوند. همچنین، اجیتن (۲۰۲۲) نیز بیان کرد در دهه گذشته فیلمسازان روی تضادهای سیاست، نژاد، جنسیت، طبقه اجتماعی، مذهب و ارزش‌های فرهنگی در فیلم‌های ورزشی تمرکز کرده و به دنبال تولید فیلم‌هایی هستند که به طور سازنده‌ای به این مسائل بپردازند. فیلم‌ها می‌توانند روش‌ها، نمونه‌ها، چگونگی، شیوه‌ها و انواع رفتارهای فسادانگیز و تخلفات را به عرصه نمایش بگذارند و دانش و آگاهی مخاطبان را افزایش دهند و چگونگی مقابله با این رفتارها را آموزش دهند.

در نهایت، بخشی دیگر از محتوای سکانس‌های فیلم‌های تحلیل شده به دنبال باز نمایی مسائل سیاسی ورزش کشور است. این مضمون خود شامل سه مضمون فرعی مشکلات اعزام، تعارضات و سوء استفاده و هویت ملی و ملی‌گرایی است.

References

- Adira, M., & Sari, W. P. (2019). Representasi perempuan dalam film dangal karya Disney dan Aamir Khan Productions. *Koneksi*, 2(2), 472. <https://doi.org/10.24912/kn.v2i2.3925>
- Afrogh, Mehrabani; Emadfar, Hossein (2018). Study of the Fashion Cycle in Iranian Society. *Women in Culture and Art*, 10(1), 1-27. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/jwica.2018.247372.989>
- Althusser, L. (2020). *On ideology*. Verso Books.
- Bauer, T. (2021). From Maradona to Jude Law: sport in Paolo Sorrentino's movies. *Studies in European Cinema*, 18(1), 60-75. <https://doi.org/10.1080/17411548.2018.1554776>
- Bauer, T., Leconte, M. P., & Visioli, J. (2023). The Summit of the Gods (2021): finding new heights for sport animation and transmedia storytelling. *Sport in Society*, 26(7), 1250-1264 <https://doi.org/10.1080/17430437.2022.2125384>
- Behera, M. A. K., & Sahu, M. P. (2024). Audience perception of sports women in India cinema: A case study of 'Dangal'. *Bayan College International Journal of Multidisciplinary Research*, 4(1), 127-135. <http://bayancollegeijmr.com/index.php/ijmr/article/view/156>

- Byrne, S. (2017). Actors who can't play in the sports film: exploring the cinematic construction of sports performance. *Sport in Society*, 20(11), 1565-1579
<https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1284806>
- Chang, D. S., Kim, H. Y., & Lee, H. J. (2021). Sport and Culture: Application of Traditional and Contemporary Content. *Journal of Sport and Applied Science*, 5(2), 1-7.
<https://doi.org/10.13106/jsas.2021.Vol5.no2.1>
- Crosson, S. (2013). *Sport and film*. Routledge.
- Crosson, S. (2023). Going vertical: examining the rise and impact of contemporary Russian sports cinema. *Frontiers in Sports and Active Living*, 5, 1250961
<https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1250961>
- Danesh Nari, Hamid Reza; Hosseini, Seyed Hossein (2019). Qualitative Content Analysis of the Joker Movie with a Cultural Criminology Approach, *World Journal of Media-Persian Edition* 15(1), 77-98. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/gmj.2020.80513>
- Edgington, K. T. (2022). Encyclopedia of Sport Films. United Kingdom: The Scarecrow Press Inc. Retrieved from https://www.google.iq/books/edition/Encyclopedia_of_Sports_Films/
- Figuerola, D., & Wu, S. (2021). Camera placement optimization for sports filming. Proc. SPIE 11756, Signal Processing, Sensor/Information Fusion, and Target Recognition, 117560X. <https://doi.org/10.1117/12.2585649>
- Giardina, M. D., & Donnelly, M. K. (2012). Screening race in America: Sport, cinema, and the politics of urban youth culture. In *Youth culture and sport* (pp. 51-70). Routledge.
- Hafiar, H., Limilia, P., Prastowo, A. A., Amin, K., & Sofyan, D. (2022). Research and publication trends: Sports branding on the movie. *ProTVF*, 6(2), 164-184.
<https://doi.org/10.24198/ptvf.v6i2.39909>
- Kim, I. G., & Kim, S. D. (2015). Prospects and strategic challenges of Korean sports movies. *Indian Journal of Science and Technology*, 8(S7), 428-434. 0.17485/ijst/2015/v8iS7/70460
- Kim, Y. J. (2012). The Olympic is popular, but why can't we find contents based on sports?. DongA Daily News, Retrieved July 24, 2020 from <http://news.donga.com/3/all/20120731/48196162/2?com>
- McCarthy, E. (2024). An Examination of the Portrayal of Female Sexuality in Sports Movies. <https://keep.lib.asu.edu/items/193241>
- McMahon, M. (2016). The Other Industrial Art: Deleuze, Cinema, Affect and Sport. *Deleuze Studies*, 10(2), 206-222. <https://doi.org/10.3366/dls.2016.0222>
- Moeedfar, Saeed; Safari, Fatemeh (2018). Normative Conflicts Leading to Hypocrisy in Cinema Narration, *Iranian Social Issues Review*, 1(9), pp. 122- 142. (In Persian). <https://doi.org/10.22059/ijsp.2018.65903>
- Momeni Rad, Ahmad (2013). Qualitative Content Analysis in Research: Nature, Stages and Validity of Results. *Quarterly Journal of Educational Measurement*, 4 (14), 22-187. (In Persian). <https://doi.org/10.473/jsm.2025.72813.1916>
- Moon, B. R. (2020). Developmental plans for cultural contents based on sports. *Korean Society for the Sociology of Sport*, 33(1), 16-35.
- Moon, B. R., Lee, H. Y., & Seo, W. J. (2020). Exploring Future of Sports Cultural Contents. *Journal of Sport and Applied Science*, 4(3), 1-10. <https://doi.org/10.13106/jsas.2020.Vol4.no3.1>
- Neshati Zonooz, A., Sadeghi, M., Mokari Saie, S., & Heydari, A. (2025). Identifying lessons learned in sports management from the media platform: a case study of national and international sports movies. *Communication Management in Sport Media*. <https://doi.org/10.30473/jsm.2025.72813.1916>
- Nouri, Niloufar (2014). *Identifying Opportunities, Challenges and Solutions for Producing Sports-Genre Films and Animations in Iran*. Master's Thesis, University of Kurdistan, Sanandaj (In Persian).
- Parsi, Hossein; Shojie, Reza. (2015). Comparison and Qualitative Analysis of Leading and Supporting Roles in American and Iranian Sports Films, *Second National Conference of the Iranian Sports Management Scientific Association*, Tehran, (In Persian).

- Pearson, D. D. W., & Lam, D. E. T. C. (2015). Sport Theme Feature Film Analysis: A Complimentary Instructional Technique Within Sport Management. *Journal of Physical Education and Sports Management*, 2(2), 26–40. <https://doi.org/10.15640/jpesm.v2n2a3>
- Pomerance, Murray. (2006). The Dramaturgy of Action and Involvement in Sports Film. *Quarterly Review of Film and Video*, 23(4), 311–329 <https://doi.org/10.1080/10509200590450253>
- Poulton, E., & Roderick, M. (2008). Introducing sport in films. *Sport in Society*, 11(2-3), 107-116.
- Rachmaria, L. (2020). Melacak keberadaan ideologi pada film Cahaya dari Timur: Beta Maluku. *ProTVF*, 4(2), 270. <https://doi.org/10.24198/ptvf.v4i2.26283>
- Rowe, D. (2019). Time and timelessness in sport film. In *Sport in films* (pp. 30-42). Routledge.
- Routray, S., & Gaur, R. (2025, March). A postcolonial feminist representation of motherhood in recent Bollywood sports movies. In *Women's Studies International Forum* (Vol. 109, p. 103062). Pergamon. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2025.103062>
- Sarrionandia, M. P., & Peña, A. S. (2024). Alcohol, tobacco, junk food and sport in series and films of Netflix: Content analysis and its possible impacts in society. *Revista Latina de Comunicación Social*, (82), 1-20. <https://doi.org/10.4185/rlcs-2024-2033>
- Schroeder, D. L. H., & Seaman, D. A. N. (2018). Athletic Training in Popular Sports Films: More than khakis, a polo, and a roll of tape? *Sport Journal*, 6(2), 1-22. <https://www.researchgate.net/profile/Alana-Seaman/publication/368646147>
- Shin, S. H., Kim, S. Y., & Kim, K. O. (2010). The effects of positive emotion and negative emotion on the sport image, sport behavior of sport movie see after. *The Korean Journal of Physical Education*, 49(2), 269-278.
- Singh, A., & Saxena, R. (2023). Sportswomen in Hindi Sports Films from the Eye of Feminist Film Theory. *Journal of Arts Humanities and Social Sciences*, 2(2), 26-45. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7632367>
- Singh, V. (2017). Breaking the Stereotypes: A Feminist Reading of the Movie Dangal.'. *Research Journal of English Language and Literature*, 5(1).1-6. <http://www.rjelal.com/5.1.17/28-33%20VIKRAM%20SINGH.pdf>
- Sullivan, J., Chadwick, S., & Gow, M. (2019). China's football dream: Sport, citizenship, symbolic power, and civic spaces. *Journal of sport and social issues*, 43(6), 493-514 <https://doi.org/10.1177/0193723519867588>
- Suneesh, S. (2024). A Discourse Analysis of Tamil Film Content: Reference to Sports Concepts. *Library of Progress-Library Science, Information Technology & Computer*, 44(3). p7101
- Tang, Y., & Pek, L. S. (2025). Exploring Sports Films and SDG4 from a Cross-Cultural Perspective: A Comparative Study of Leap (2020) and Dangal (2016). *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 5(2), e03453-e03453. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n02.pe03453>
- Thangam, D., Vaidya, G. R., Subramanian, G., Velusamy, K., Selvi Govindarajan, K., & Park, J. Y. (2022). The portrayal of women's empowerment in select Indian movies. *American Journal of Economics and Sociology*, 81(1), 187-205. <https://doi.org/10.1111/ajes.12451>
- Vogan, T. (2014). Keepers of the flame: NFL films and the rise of sports media. *Keepers of the Flame: NFL Films and the Rise of Sports Media*, March 2015, 1–256. <https://doi.org/10.1123/ssj.2015-0103>
- Yaroub, A., Alkhafaji, M. Z., & Sabhan, H. (2024). The Effect of Using Sports Movies as Authentic Material on (ESP) Learning among (PE) Doctoral Students in IRAQ: Task-Based Learning Approach. *International Development Planning Review*, 23(1), 1267-88.